Instruktion

för arbetet å marken under

R I K S S K O G S T A X E R I N G E N

år 1945.

I. LAGETS SAMANSÄTTNING.

1.

Varje arbetslag (taxeringslag) ledes av en lagledare, vilken är ansvarig för lagets arbete.

2.

Övrig personal består av en förman, en kompassförare, två klavförare (samtidigt linjemätare) samt en bärare (kock).

II. FÖRESKRIFTER ANGÅENDE TAXERINGENS TEKNISKA UTFÖRANDE.

Taxeringen sker genom provytetaxering, varjämte arealexteriörföring verkställes utefter taxeringslinje.

A. Arealexteriörföringen.

a. Allmänna anvisningar.

3.

De å lagledarens karta utmärkta linjerna skola med tillhjälp av kompass följas å marken.

Så ofta tillfälle gives, skall lagledaren med tillhjälp av kartan kontrollera den å marken gångna linjens (taxeringslinjens) läge och riktning och vid behov vidtaga rättelse. Då taxeringslinje visat sig avvika från den å kartan utmärkta linjen, göres nödig förflyttning i rät vinkel mot kompassriktningen. Anteckning om förflyttningen göres å arealexteriören (blankett F 1 a) i härför avsett kolumnsystem, varjämte den å marken gångna linjen inritas å kartan.

Av vikt är, att laget i terrängen befinner sig på den å kartan utmärkta taxeringslinjen vid påbörjandet och avslutandet av lagets arbete å linjen samt vid sjö ar och floder och i övrigt vid provytor, där tveksamhet kan råda å vilken ägargrupps mark ytan är belägen.

Synes kompassföraren systematiskt avvika från linjen å kartan, skall han beordras att följa ett nytt kompasstreck. Till ledning vid sådan ändring meddelas, att en avvikelse från denna linje av omkring 1[illegible] m under gångna 1 000 m motsvarar en avvikelse av 1 nygrad.

4.

Taxeringslinjerna äro förlagda dels i riktning öster - väster, dels i riktning norr - söder. Linjeavståndet inom Blekinge län utgör 2,5 km oberoende av linjernas riktning. I Malmöhus län äro linjerna i riktningen öster - väster belägna på 1 km:s avstånd och linjerna norr - söder på 2 km:s avstånd. I Kristianstads län är motsvarande linjeavstånd respektive 2,5 och 5 km.

Strackmätningen utföres inom taxeringsbältet på 0,5 m avstånd från släplinan medelst ett 20 m måttband av stål och med användande av mätstickor.

Taxeringsbältets mittlinje skall å marken utmärkas genom rödfärgning med klappalätt på

lämpliga punkter, om möjligt på minst var 40 m, av stenar, stubbar, vindfällen och dylikt samt, vid passerande av gärdesgårdar, översta slanan.

Taxeringslinjerna redovisas i 2-km sträckor, anknutna till å kartan utmärkta punkter, vilka i linjeriktningen befinna sig på ett inbördes avstånd av 2 km.

Vid början av 2- km å ny taxeringslinje samt för varje avslutad 2-km utsättes en större påle, försedd med påskrift om nummer å linjen och om 2-kmna å ömse sidor om pålen. Den 2-km, som skall taxeras, sättes härvid sist. Exempelvis påtecknas i linje 320 gränspålen vid påbörjandet av 2-kmn 198 sålunda: 320-196/198 eller 320-200/198, beroende på om man avlägsnar sig från 2-kmn 196 eller 200.

Vid börjande eller avslutande av taxeringslinje inom en 2-km sträcka antecknas å en större påle, förutom nummer å linjen och 2-kmn, även det pålslag, med vilket taxeringen börjas, respektive avslutas. Vid igångsättandet av taxering inom en 2-km sträcka startas med det pålslag, från vilket man måste utgå för att nå pålslag 20 vid 2-kmns slut. Om kartan sålunda utvisar, att 740 m skall taxeras av 2-kmn i fråga, börjas taxeringen med pålslag 12.60.

Å var 100 m i taxeringslinjen utsättes en mindre påle.

Vid utgångs- och slutpunkt för dagens arbete och vid passerande av landsväg anbringas i taxeringslinjen en stor påle med anteckning om klockslag och datum samt den gångna linjens riktning.

Alla pålar skola vändas så, att texten är synlig från det håll, varifrån laget kommit. Vid landsväg sättes pålen, för att texten skall bliva synlig från vägen, således vid den sida, som sist passeras. Å vägbanan skall släplinans läge markeras genom tydlig rödfärgning.

Vid alla sidoflyttningar av taxeringslinje, ävensom då sjöar, floder eller dylikt orsaka kursförändring, rödfärgas träden med tre märken ovanför varandra och uppsattes ett papper med uppgift om förflyttningen.

Inom varje 2-km sker mätningen löpande, varvid avstånd över vatten samt över större inägor och impediment må uttagas från kartan.

Vid mätning å kartan skall för utjämnande av kartans krympmån m.m. mätsticka användas.

Enbart från kartan uttagna, ej taxerade avstånd samt vattentäckt område ~~anteckas inom parentes~~ strykas under å arealexteriören.

Kring besådd åker m.m. vinklas på vanligt sätt.

Är å ny linje taxeringens begynnelsepunkt så belägen i terrängen, att den är svår att bestämma, utrones dess läge genom mätning eller syftning från en fast punkt, vilken kan fixeras å kartan.

Den å marken uppmätta sträckan bör vid passerande av å kartan säkert bestämda punkter kontrolleras genom jämförelse med motsvarande sträcka enligt kartan. Eventuella skillnader anteckmas genast å arealexteriören i därför avsedd kolumn, varvid avvikelse införes med + tecken, om kartan angiver större längd än mätningen, och i motsatt fall med - tecken.

Korrektion av länmätning göres endast, då full säkerhet om avvikelse från kartan föreligger. ~~Ändring i pålningen med anledning av införd korrektion göres ej. Härvid iakttages dock följande:~~

~~Om avvikelse införts, fortsättes taxeringen, innan ny 2-km börjas, utöver lagets pålslag 20 intill slutet av kartans 2-km (t.ex. intill pålslag 21,50 enligt lagets mätning, om avvikelsen = -150 m).~~

~~om avvikelse införts, avbrytes mätningen vid uppnådd 2-km enligt karta (t.ex. vid~~ pålslag 18.50, ~~om tavvikelsen~~ = +150 m);

om flera avvikelser ~~från kartan~~ införts under taxering av en och samma 2-km, bestämmes förfaringssättet av avvikelsernas nettosumma ~~(exempelvis förfares vid avvikelserna~~ -200 m och ~~+100 m som om endast en avvikelse å -100 m observerats).~~

Införda avvikelser från kartan föranleda ej avbrott i taxeringen, vilket innebär att s.k. tomgång ej får förekomma i själva taxeringslinjerna.

Endast när taxeringens fortsättande å börjad linje skulle medföra tidsutdräkt, bör övergång ske från en linje till en annan och bör sådan övergång endast äga rum vid fixpunkt. Börjas taxering icke vid en 2-kms begynnelsepunkt eller färdigtaxeras icke börjad 2-km, skall å arealexteriörens anmärkningskolumn antecknas, vilken del av 2-kmn, som införda uppgifter avse, samt fixpunktens beskaffenhet, exempelvis: "tax. avser 1 300 m (kartlängd) i västra delen, fixpunkt väg".

b. Arealens fördelning.

5.

Arealen inom ett 20 m brett bälte, beläget 10 m på vardera sidan om släplinan, fördelas genom uppmätning av taxeringslinjen på femtal meter när. Arealfigurer, som äro oregelbundna, skära snett över eller endast beröra yttre delar av taxeringsbältet, angivas genom avpålning på så sätt, att den antecknade arealen (uppmätt längd x 20 meters bredd) svarar mot den verkliga.

6.

Arealexteriör föres dels av lagledaren (blankett F 1 a), dels av förmannen (blankett

Dock må s.k. avdrag för övrig mark få förekomma på exteriör A utan avpålning och registrering i extriör B.

F 1 b). De båda exteriörerna skola fullständigt överensstämma beträffande avpålningar.

Laglédaren svarar för arealens fördelning på skilda ägoslag samt skogsmarkens fördelning på bonitets- och huggningsklasser samt beståndsformer.

Följande ägoslag urskiljas:

1. Inägojord: åker, tomt, äng, inägobackar.

2. Skogsmark med särskilt angivande av hagmark, sumpskog, f.d. flygsandsfält och ljunghed.

Råder tveksamhet beträffande en viss marks hänförande till skogsmark eller äng, hänföres marken till skogsmark och göres i arealexteriörens sista kolumn anteckning härom sålunda: "mö-jligen äng".

Skogsmarken ävensom bestånden fördelas efter okulär bedömning enligt följande grunder (a - c). Beträffande närmare definitioner i olika avseenden hänvisas till provytetaxeringen.

a) Bonitet: Angives i Jonsons bonitetsklasser på sätt av arealexteriören framgår. Hjälptabeller och anvisningar till stöd för boniteringen meddelas i bilaga 5.

b) Beståndsform: Angives (utom för huggningsklass A, kal), med beteckningen 1 för enskiktad, 2 för tvåskiktad och 3+ för flerskiktad beståndsform i därför avsedd kolumn. Enskiktade bestånd samt kalmarker särskiljas dessutom med avseende på om frötträd eller ö verståndare förekomma eller ej. Förekomsten skall registreras, när minst 4 dylika över 15 cm vid brh. i huvudsak jämnt fördelade förekomma per hektar.

c) Huggningsklass: Redovisas i klasserna A - E i enlighet med anvisningar under punkt 11. För huggningsklass E angives orsak till beståndets hänförande till denna klass.

från avverkade träd utfallande under de två närmast följande huggningarna.

taxerad linjelängd av minst 150 m.

, som avser huvudträdslaget,

Bestånd av övervägande tall, gran eller björk, hänförliga till huggningsklass C och D skola klassificeras med hänsyn till lämplighet för frötäkt. Beståndenböra omfatta ~~en areal av minst 1 hektar~~. I tall- och granskogar skola fyra klasser urskiljas (I,II,III och IV) samt i björkskogar två klasser (II och IV). Registreringen sker i härför avsedd kolumn å blankett F 1 a. Anteckning göres dels om klass dels om det trädslag klassificeringen avser (trädslagen förkortas tall=t, gran=g, och björk=b). Sålunda angives ett tallbestånd av I:a klass med t.I etc.

Klassificeringen skall ske efter följande typschema:

Tall — Klass I. Mycket lämplig. Efter ortsförhållanden och ålder väl utvecklade bestånd av övervägande fingrenig [redacted] typ, i vilka grovgreniga [redacted] individer äro sällsynta och icke särskilt utpräglade. Bestånden skola vara rakstamniga (ej slingerkrokiga) och praktiskt taget fria från törskateangrepp.

Klass II. Lämplig. Goda bestånd, enl. I, varvid dock grovgreniga [redacted] individer få förekomma i något större omfattning och i mera markerade former.

Klass III. Mindre lämplig. Bestånd av övervägande mera grovgrenig [redacted] typ med genomgående raka (ej slingerkrokiga) stammar.

Klass IV. Olämplig. Extremt grovgreniga [redacted] bestånd eller bestånd med riklig förekomst av slingerkrokiga stammar eller riklig förekomst av törskateangrepp.

Anm. Med slingerkrokighet avses sådan upprepad krokighet, som exempelvis förekommer på träd, uppdragna ur frö av olämplig proveniens, sålunda ej krokighet, orsakad av tjälskjutande mark e.dyl.

Gran — Klass I. Mycket lämplig. Efter ortsförhållanden och ålder synnerligen väl utvecklade bestånd av övervägande fingrenig typ, i vilka grovgreniga individer äro sällsynta

och icke särskilt utpräglade.

Klass II. Lämplig. Goda bestånd, enl. I, varvid dock grovgreninga individer får förekomma i större omfattning och i mera markerade former.

Klass III. Mindre lämplig. Bestånd av övervägande mera grovgrenig typ eller med rik förekomst av barkdragande kvist.

Klass IV. Olämplig. Extremt grovgreniga bestånd.

Björk Klass II. Lämplig. Efter ortsförhållanden och ålder väl utvecklade bestånd med relativt raka stammar och fin kvistbildning. Dels utpräglat slätbarkiga glasbjörkbestånd, dels utpräglat grovbarkiga masurbjörkbestånd.

Klass IV. Olämplig. Krokvuxna, grovgreniga bestånd med stammar utan genomgående huvudaxel.

All skogsmark (även mindre skogsholmar om de anses hänförliga till skogsmark) skall taxeras.

3. Övrig mark (impediment) med underavdelningarna;

a) berg

b) myr

c) flygsandsfält

d) diverse mark.

4. Vattentäckt område.

Härvid iakttages, att längder över saltvatten endast upptagas i de fall, då en inskjutande vik och dylikt har så ringa förbindelse med havet, att den geografiskt kan anses tillhö ra fastlandets vattenområde

Beträffande definition för ägoslagen se bilaga 1.

7.

Av förma nnen registreras:

a) Skogsmarkens fördelning å ägargrupper. Följande indelningsgrund skall härvid tillämpas.

1) Allmänna skogar: Kronoskogar, ecklesiastika skogar och övriga allmänna skogar.

2) Enskilda skogar: Aktiebolagsskogar, övriga enskilda skogar med en skogsmarksareal inom en och angränsande kommuner under 200 hektar och med en motsvarande areal av 200 hektar eller däröver.

I händelse en å kartan angiven rågång ej kan återfinnas å marken skall den linjesträcka, som är belägen inom 50 ms avstånd från det enligt kartan beräknade läget av rågången angivas som obestämd å arealexteriören.

Överensstämmer ej rågångens läge med vad som angivits å kartan, skall rågångens rätta läge markeras å kartan. Ekonomiska kartan äger vitsord framför generalstabskartan (översiktskarta).

b) Trädslagsblandning Uttryckes inom enskiktade beståndsformer av huggningsklasserna B:2-E i tiondelar av grundytan och inom övriga bestånd i tiondelar av arealen.

c) Skador av kreatur eller vilt. Redovisas med hänsyn till omfattningen av skadade träd inom det bälte arealexteriörföringen avser. Följande grader urskiljas:

Inga skador

Antal skadade träd under 20 % av samtliga träd

" " " 20 - 40 % " " "

" " " över 40 % " " "

Med hänsyn till skadans karaktär särskiljes dels stamskador, dels gren- och toppskador.

d) Blockförekomst. Skall redovisas å moränmarker, varvid följande grader urskiljas:

Påfallande talrika (täckning över 1/2) stora block (större än 1 m^3)

" " " " " mindre block (storlek 1/4-1 m^3)

" blockfattigdom eller blockfrihet (täckning mindre än 1/10)

Övriga varianter, betecknas normalblockig morän.

De olika moräntyperna förekomma oftast i fält, utsträckta i isrörelseriktningen. Inom Blekinge är denna riktning ungefär N-S. Bredden kan vara ganska växlande, från c:a 50 meter till flera kilometer. Det är därför av vikt, att observationerna göras så, att inga smala stråk av t.ex. storblockig morän förbises.

8.

För att möjliggöra en korrigering av genom avläsning å barometer bestämd höjd över havet å provytor (punkt 11), skall anteckning ske i arealexteriören vid passerande av vissa höjdfixpunkter såsom sjöar, triangelpunkter och dylikt om höjd över havet enligt karta och enligt avläsning å barometer. Efter dylik jämförelse omställes barometern till överensstämmelse med höjd över havet enligt karta. Då sådan omställning verkställes skall klockslag angivas. Närmare anvisningar meddelas i bilaga 6.

B. Provytetaxeringen.

a. Allmänna anvisningar.

9.

I samband med arealexteriörföringen skall å varje 2-km stracka utläggas 5 provytor inom Blekinge och Kristianstads län samt 6 inom Malmöhus län. Ytorna utformas som två stycken cirkelytor med 5 meters radie, vilkas centrum förlägges till vardera ändpunkten av ett 20 meters måttband. Ytorna skola inom Blekinge och Kristianstads län utläggas på pålslagen 1,80-2,00, 5,80-6,00, 8,80-9,00, 13,80-14,00, 17,80-18,00 samt inom Malmöhus län på pålslagen 1,80-2,00, 4,80-5,00, 7,80-8,00, 11,80-12,00, 14,80-15,00, 17,80-18,00. Ytorna betecknas med V_1, V_2, V_3, V_4, V_5 och V_6, om taxeringen sker från väster och med S_1, S_2 etc., $Ö_1$, $Ö_2$ etc. samt N_1, N_2 etc., om taxeringen sker från respektive söder, öster och norr.

De två cirkelytorna skola betraktas som en yta och beskrives och stamräknas i samma p-rotokoll (blankett F 4 a resp. F 4 b). Härvid iakttages att särskilda protokoll skola upprättas, då en dylik dubbelyta delas genom skilda ägargrupper och ägoslag samt ståndorts- eller beståndskaraktärer med angivande av hur stor del av dubbelytan, uttryckt i tiondelar, som upptages av på sådant sätt särskilt redovisade områden. Å delade ytor skall stamräkning och beskrivning avse samma del av ytan.

b. Arealens fördelning.

10.

Varje provyta skall hänföras till viss skogsägargrupp i överensstämmelse med den redovisning, som skett å arealexteriören.

Utmärkningen å provyteprotokollet av vad som varit avgörande vid provytans hänförande

till viss ägargrupp skall ske enligt följande grunder.

Då enbart kartan varit avgörande för ägargruppens bestämning korsas "Enl. karta". Har rågång iakttagits eller ägargruppen på annat sätt kunnat verifieras å marken samt överensstämmer med kartans beteckning korsas såväl "Enl. karta som "Konstaterad å marken". I de fall kartan avviker från säker bestämning å marken korsas enbart "Konstaterad å marken". ~~Är ägargruppen tvivelaktig på grund av att en viss sträcka å kartan angivits som "obestämd" korsas "obestämd jämte "Enl. karta"~~. I de fall, då ägargruppen kan anses tvivelaktig på grund av att rågång ej återfunnits å marken, korsas enbart "obestämd".

11.

För provyta, hel eller delad, å skogsmark skall protokollföras uppgifter angående ståndorts- och beståndskaraktärer i följande hänseenden (övrig mark, punkt 12).

Ståndortskaraktärer.

1) Höjd över havet: Medelst barometeravläsning (bilaga 6).

2) Marklutning: Med avseende å lutningsgrad i följande klasser: plan (0-5°), svag (6-10°), medelstark (11-20°), stark (21-30°), brant (31°) och för lutningsklasserna svag och däröver med avseende å lutningsriktning i fyra väderstreck. N, O, S, W. Lutningsgraden bedömes okulärt.

3) Vindexposition: Med angivande av fyra väderstreck N, O, S, W, och styrkegraderna extra stark, stark och mindre stark. Såsom bedömningsgrund för angivande av föreliggande exposition skall läggas beståndets behandling vid eventuell avverkning. I förra fallet angives vindexpositionens styrkegrad med hänsyn till vad vid avverkningen bör iakttagas

beträffande dennas form och styrka. Om expositionen förorsakas av närhet till havet, större inägoområden och insjöar eller annan orsak angives detta.

4) Vegetationsklassifikation: Härvid skiljes i första hand å fastmarkers och torvmarkers växtsamhällen.

Fastmark, med underavdelningarna f.d. flygsandsfält och avdikad torvmark, som vunnits för varaktig skogsproduktion, beskrives med avseende å

a) bottenskikt: saknas, lavar, friskmarksmossor, sumpmossor;

b) fältskikt: saknas, ris, örter, gräs;

Förekomma både mossor och lavar i bottenskiktet och två eller flera ris karaktärisera fältskiktet, dubbelkorsas den dominerande växten i resp. skikt och den därefter mest framträdande enkelkorsas.

c) buskskikt: saknas eller enstaka (frekvens 0-1), i frekvens 2 och 3 angives en, hassel, brakved, hallon, björnbär, rosenbuskar, slån, olvon, måbär, hagtorn, vinbär, rödkornell, övriga buskar.

Om de båda cirkelytorna i varje dubbelprovyta utgöra en med hänsyn till ovan angivna vegetationsskikt i huvudsak enhetlig typ angives provytan som ren, i motsatt fall som blandad. **Ytor, vilka skilja sig med hänsyn till vegetationen endast på grund av beståndets slutenhet, betecknas sålunda som rena.**

d) ledväxter

Härvid skall särskilt angivas dels förekomst av följande örter med angivnade av frekvensgrad 1-3: Majanthemum, vitsippa, Oxalis, Dryopteris Linnaeana, blåsippa ädelörter och övriga örter dels av following gräs i frekvensgrad 2 och 3: ~~Aira flexuosa~~, ~~Agrostis~~, ~~Calamagrostis~~, Molinia coerulea, Deschampsia

Såsom ädelörter räknas Aegopodium podagraria, Mercurialis perennis, Lamium galeobdolon, Paris quadrifolia, Stachys silvaticus, ~~Asperula~~ Galium odoratum, gulsippa.

Såsom övriga örter räknas smultron, Viola riviniana, Veronica officinalis, Glechoma, Pyrola.

För hyggen skall angivas riklig förekomst av: mjölke (Epilobium el. Chamaenerium angustifolium) och örnbräken (Pteris aquilina). Riklig förekomst (3) anses även föreligga, om två av dessa växter tillsammantagna ha en täckningsgrad av minst 1/4. Härvid skall den dominerande växten korsas dubbelt.

Om bottenskikt och fältskikt äro betespåverkade eller ej skall detta angivas.

Ljunghedar indelas i följande fem undertyper: 1) Lavrika ljunghedar, 2) Mossrika ljunghedar, 3) Rena (nakna) ljunghedar, 4) Enrika ljunghedar, 5) Sumpiga ljunghedar.

Torvmarkers växtsamhällen utgöras av myrar och sumpskogar. Såsom skogsmark redovisas endast sumpskogar och dessa indelas i egentliga, mossaktiga och kärraktiga.

Närmare schema för vegetationsklassifikation meddelas i bilaga 3.

5) Bonitet: Angives enligt Jonsons boniteringsschema (bilaga 5) i överensstämmelse med den bonitet, som åsatts den mot ytan svarande längden i arealexteriören. Skulle vid noggrannare bedömning visa sig, att provytan bör åsättas annan bonitet än den, som åsatts vid förandet av arealexteriören, skall detta angivas genom att arealexteriörens bonitet dubbelkorsas och den avvikande boniteten enkelkorsas.

Å provytan skall dessutom boniteten angivas enligt skogsförsöksanstaltens boniteringsmetod. Boniteten angives härvid genom beståndens hänförande till viss h_{100}-klass, karakteriserad genom övre höjden vid 100 år. Som övre höjd användes vid riksskogstaxeringen de härskande trädens medelhöjd. Boniteten erhålles genom att mäta de härskande trädens höjder och med deras medelhöjd ingår i skogsförsöksanstaltens boniteringstabell. Dar angives för olika åldrar de övre höjder, som motsvara varje h_{100}-klass. För tall och gran äro följande sju höjdklasser angivna: 36, 32, 28, 24, 20, 16 och 12 meter, av vilka den på provytan tillämpliga klassen korsas. Om de nuvarande härskande trädens höjd kan anses avsevärt sänkt genom ensidig huggning uppifrån, sättes den korsade höjdklassen inom parentes.

För trädsla gen björk, ek, bok, avenbok, klibbal, gråal, asp, alm och lind (det tillämpliga korsas) angives endast de härskande trädens höjd och ålder.

Beståndskaraktärer.

1) Ålder: Angives i tioåriga klasser till 40 år samt därröver i tjugoåriga, sålunda: I a (under 11 år), I b (11-20 år), II a (21-30 år), II b (31-40 år), III (41-60 år), IV (61-80 år), V (81-100 år), VI (101-120 år), VII-VIII (121-160 år) och IX+ (161 år och daröver).

I de fall då flera åldersklasser finnas representerade å provytan fördelas ytan i tiondelar efter den omfattning de skilda åldersklasserna taga provytans areal i anspråk. Överståndare (fröträd) och underväxt skola ej medräknas vid arealbedömningen.

En fö ryngring av tillräcklig slutenhet redovisas i åldersklass I, om den uppnått minst tre års ålder oavsett huruvida dess framtida utveckling kan anses betryggad eller ej.

Till grund för åldersklassbedömningen skall läggas antalet årsringar vid brösthöjd, ökat med det antal år som normalt kan anses åtgå för att en fritt uppvuxen planta å ståndorten i fråga skall nå brösthöjd (bilaga 4).

2) Slutenhetsgrad: Slutenheten kommer att närmare karaktäriseras genom bearbetning av provytematerialet. Vid fältarbetet angives likväl den slutenhetsgrad, som avser att giva ett uttryck för i vad mån det befintliga beståndet, med hänsyn tagen till ålder och trädslag, utnyttjar ståndortens virkesproducerande förmåga. Vid fullt utnyttjad produktionsförmåga

eller, vid dvser plantskog, dennas framtida möjlighet att utnyttja marken, åsättes slutenhetsgrad 1 samt vid lägre grader tiondelar, 0,9, 0,8 o.s.v.

Slutenhetsgrad 1,o för plantskog anses föreligga om plantförekomsten med jämn fördelning uppgår till 8 000 plantor per hektar av barrträd (1,1 m medelavstånd) eller av 20 000 pla ntor per hektar av lövträd (0,7 m medelavstånd).

Om beståndsutvecklingen genom ö verslutenhet är hämmad, åsättes 1+. Observeras bör, att nygallrade bestånd ofta ge intryck av lägre slutenhet, än vad som svarar mot deras virkesproducerande förmåga. Graderna 0,1 poh 0,2 beteckna så lågt utnyttjande, att skogsmarken skall redovisas som kalmark. Mera påtaglig luckighet markeras genom understrykning av slutenhetsgradssiffran med ett streck för stark luckighet och två streck för extra stark luckighet.

Vid bedömning av slutenhetsgraden må hänsyn tagas jämväl till det område mellan och omkring provytan, som göres till föremål för provstämpling (se nedan under punkt 9).

3) Beståndsform: Härmed avses blott att giva ett sammanfattande uttryck för höjdfördelningen genom beteckningarna enskiktad, tvåskiktad och flerskiktad. Ett bestånd anses enskiktat, då höjdvariationen ej är av större betydelse för beståndets framtida behandling. ~~Enskiktad, tvåskiktad och flerskiktad beståndsform angives ej för huggningsklass A, kal.~~

4) Trädslagsblandning: Angives i överensstämmelse med vad som ovan anförts under punkt 7.

5) Beståndshistorik: Härmed avses att för plantskog och ungskog under tio år vid brösthöjd ange uppkomstsätt med särskiljande av självsådd och kulturskog. Är beståndet skadat genom betning angives detta. Härjämte skall verkställd huggning under närmast föregående fyra år karaktäriseras såsom röjningsgallring (huggning där i normala fall den direkta

arbetskostnaden icke täckes av virkets värde), gallring (huggning, där i normala fall den direkta arbetskostnaden täcker virkets värde och som avser att bibehålla beståndet) i allmänhet med utfallande virke över 10 cm eller föryngringshuggning (huggning, som åsyftar beståndets avveckling.

Fö r uppgifter avseende beståndshistorik må hänsyn tagas jämväl till det område mellan och omkring provytorna i likhet med vad som angivits under slutenhetsgrad.

6) Tillstånd (beståndskaraktärer) i övrigt: Här angivas de orsaker till att beståndets nuvarande eller förväntade avkastning icke anses bliva tillfredsställande, vilka icke framkomma genom i det föregående beskrivna beståndskaraktärerna. Sådana orsaker äro hänförliga dels till marktillstånd och uppkomstsätt, dels till tekniska fel och skador.

Till de förra räknas försumpning och olämpligt trädslag; till de senare bl.a. snöbrott och skogseld under senaste tio år. Andra, å blankett F 4 a icke angivna skador betecknas i protokollet som "övriga" med anteckning om orsaken.

Alltefter graden av nu nämnda orsakers inverkan på beståndets avkastning eller utveckling betecknas tillståndet som tillfredsställande, mindre tillfredsställande eller otillfredsställande.

Vid beteckningen mindre tillfredsställande eller otillfredsställande skall alltid någon av ovannämnda orsaker angivas. Endast en orsak angives dock, varvid avseende fästes vid orsakerna i å blanketten nämnd ordning.

7) Huggningsklass: I enlighet med arealexteriörens uppgifter indelas provytan i följande huggningsklasser. Dessa utgöras av följande:

A. Skogsmark under föryngring, varvid skiljes mellan kal och trädbevuxen mark.

Såsom trädbevuxen mark av huggningsklassen betecknas dels med skog bevuxna partier av ett kalhygge, vilka icke äro av den storleksordningen att de lämpligen kunna redovisas såsom särskild huggningsklass, dels ock hyggen, bevuxna med plantor under tre år med en slutenhetsgrad av 0,3 och däröver. ~~Hit räknas även kvarstående restskog med en slutenhetsgrad av 0,3 och däröver, som bedömts hänförli till denna huggningsklass.~~

B. Plantskog samt yngre (utvecklingsbar) skog i tidigare utvecklingsstadium, i vilka eventuella avverkningar under närmaste sex år anses få karaktär av röjningsgallring. I denna huggningsklass redovisas tvenne underavdelningar: B:1 plantskog (medelhöjd under 1,3 m) samt B:2 ungskog. Gränsen mellan huggningsklass B:2 och C bestämmes av, att inom B:2 det beräknade utbytet utgö res i huvudsak av ved under 10 cm och inom C av massaved eller ved över 10 cm.

C. Yngre (utvecklingsbar) skog i senare utvecklingsstadium.

D. Skog, som på grund av ålder och allmän utveckling anses böra hänföras till äldre skog.

E. Skog av onormal sammansättning och i övrigt av beskaffenhet, att den snarast bör avverkas. Med hänsyn till uppkomstsättet redovisas tre underavdelningar: E:1, skog, som på grund av olämplig avverkning eller av andra orsaker starkt utglesats (trasbestånd), E:2, slyskog av olämpligt trädslag eller trädbestånd av uppenbart olämplig härstamning (proveniens) samt E:3, sådana bestånd av hagmarkskaraktär, vilka äro av så dålig beskaffenhet, att det är önskvärt, att de omföras till nytt bestånd. Beträffande definition å trasbestånd se bilaga 4.

8. Åtgärdsförslag

a) Behov av dikning. Om provyta representerar en intill 0,25 hektar strängt lokaliserad försumpning, skall anteckning om behov av dikning icke göras.

b) Behov av hyggesröjning. Med hyggesröjning avses borttagande av sjuka, skadade, missformade och oväxtliga träd, kvarstående från det tidigare beståndet, vilka icke anses böra kvarlämnas för att inväxa i det nya beståndet eller för att bilda bestånds-grupper.

c) Behov av huggning.

För huggningsklasserna A, B, C och D angives å provytorna huruvida någon huggning anses erforderlig eller ej under närmaste sex år. Denna huggning beräknas för klass A utgöra kompletteringshuggning, för B röjningsgallring, för C gallring samt för D gallring eller föryngringshuggning.

För att närmare karakterisera behovet av huggning användes beteckningen "huggning erforderlig a", om huggningen anses böra ske inom sexårsperiodens förstat hälft, "huggning erforderlig b", om huggningen lämpligen kan uppskjutas till samma periods senare hälft.

Stämpling av samtliga provytor inom huggningsklasserna A, B:1, B:2 och C verkställes såsom sista arbetsmoment med stöd av anbefallda beskrivningar och mätningar.

Beträffande de allmänna riktlinjerna för stämplingens utförande hänvisas till särskild instruktion, bil. 7.

Tekniska anvisningar för stämplingens utförande:

Vid stämpling uttagna träd märkas med två klappalättslag vid roten c:a 1 fot

från marken mitt under det märke vid brösthöjd, som åsatts vid trädräkningen av ytan samt inprickas å stamlistan i härför avsedda kolumner. Härvid bör observeras, att de stämplade träden hänföras till samma diameterklass, som vid stamräkningen av provytan. Stämplingen skall endast avse träd i diameterklass 5- och däröver.

För att utvisa i vad mån hänsynen till kringliggande bestånd påverkat den å provytan utförda stämplingen skola även träd belägna mellan provytorna stämplas. Dessa träd skola endast märkas med ett klappa-lätt slag vid roten c:a 1 fot från marken och sålunda icke redovisas å stamlistan. Stämplingen skall i detta fall endast omfatta ~~sådana~~ träd från och med 10 cm vid brösthöjd, ~~vilka äro belägna inom c:a 5 meter från ytans gränser~~.

12.

För provyta, hel eller delad, å övrig mark angives höjd över havet efter samma grunder, som angivits för skogsmark. Övrig mark skall uppdelas i flygsandsfält, berg, myr och diverse mark. Myrar karaktäriseras genom underavdelningarna rismosse, starrmosse och kärr. För myr skall härjämte angivas om den är odikad eller dikad och i senare fall om dikningen är nyligen utförd eller äldre (mer än ungefär tio år gammal). För trädbevuxna berg och myrar utsättes, i överensstämmelse med vad som angivits under skogsmark, bonitet enligt skogsförsöksanstaltens boniteringssystem genom angivande av höjdklass under 10 m eller högre klass.

c. Virkesförrådets uppskattning.

Å varje provyta eller i förekommande fall del därav verkställes räkning av träd i följande utsträckning:

Samtliga träd räknas å hela provytan och prickas å provyteprotokollets stamlista (blankett F 4 b) med fördelning å tall, gran, björk, ek, bok och avenbok, klibbal, gråal, asp, ask, alm, lind och övriga. Vindfällen och torrskog redovisas särskilt utan angivande av träds lag.

Vid räkningen ingå icke trädslag, som sakna upprätt stamform såsom en, hassel, buskformiga sälgarter o.d. Ej heller rönn i diameterklass 0-.

Träd i växande å tomtmark, i trädgårdar och parker, som äro att hänföra till trädgård, ingå ej i taxeringen liksom ej heller alléträd.

Lärk sammanprickas med tall, ädelgran med gran.

Träden klavas vid räkningen vid brösthöjd, 1,3 m från marken, och redovisas i 2,5-cmsklasser intill 20 cm vid brösthöjd och i 5-cmsklasser för träd över 20 cm.

Eventuellt förekommande vårdträd skola registreras separat å stamlistan med angivande av diametern vid brösthöjd för resp. trädslag.

Träden skola utropas högt och tydligt av klavföraren och ropet upprepas av prickaren. Prickningen sker medelst fanor.

Beträffande kantträd gälla följande bestämmelser:

Å första cirkelytan, räknat i taxeringslinjens riktning inom varje dubbelyta, medräknas alla träd, som falla helt inom ytan, och å sista cirkelytan inom varje dubbelyta medräknas dessutom de träd, som till någon del träffas av ytans begränsningslinjer. Ytans begränsningslinjer skola bestämmas i det vågplan, som befinner sigii

För uppskattning av ask skola extra provytor utläggas på varje 100 m:s påle, där ej ordinarie yta utlagts inom sådana bestånd (apålningar) där ask redovisats med minst 1/60 i trädslagsredovisningen. Dessa utläggas endast såsom enkla cirkelytor med 5 m:s radie. Vid taxering från öster eller söder inräknas härvid träd, som tangeras av ytans begränsningslinje, under det att vid taxering från väster eller norr träden skola ligga helt inom ytan.

syftlinjens höjd, dock minst 1/2 m från markytan.

För bestämmande av plantförekomsten skola å ytor i enskiktade bestånd inom huggningsklasserna A, B:1, D och E samt i övriga beståndsformer inom samtliga huggningsklasser två cirkelytor om 10 m^2 utläggas (radie = 1,78 m), inom vilka utvecklingsdugliga, minst 3-åriga plantor skola räknas med fördelning å trädslagen tall, gran, björk, ek, bok och avenbok, gråal, klibbal, asp och ask. Ytorna skola utläggas från cirkelprovytornas mittpunkter. Vid räkningen skola förekommande plantor uppdelas efter höjd i klasserna: 13-8 dm, 8-2 dm och under 2 dm. Antalet skall inom varje kvadrant av cirkelytan angivas intill 2 för vardera tall och gran samt intill 5 för vart och ett av lövträden. Finnas flera plantor, skall endast ett +tecken antecknas efter 2 resp. 5. Räkningen skall börja med högsta höjdklassen.

d. Provträd.

14.

Av de träd, som räknas på provytorna, uttagas provträd enligt följande grunder:

I diameterklass 0-2,5- samtliga träd på en cirkelyta med 1 ms radie inom den sista 5 ms ytan av varje ordinarie dubbelyta och med samma centrum som denna.

" " 5- och 7,5- samtliga träd på en cirkelyta med 1 ms radie på varje ordinarie 5 ms yta.

" " 10- och 12,5- samtliga träd på en cirkelyta med en stångdel (171 cm) till radie inom varje ordinarie 5 ms yta.

I diameterklass 15- och 17,5 samtliga träd på en cirkelyta med två stångdelar (336 cm) till radie inom den sista 5 ms ytan av varje ordinarie dubbelyta.

" " 20- samtliga träd inom samma yta som 15- och 17,5-klassen men på varje ordinarie 5 ms yta.

" " 25- samtliga träd på alla ordinarie 5 ms ytor.

" " 30-60+ samtliga träd dels på alla ordinarie 5 ms ytor dels på extra dubbelytor (radie = 5 m), utlagda på följande pålslag.

Inom Blekinge och Kristianstads län: 3,80-4,00; 7,80-8,00, 11,80-12,00, 15,80-16,00 och 18,80-19,00.

" Malmöhus län:0,80-1,00, 2,80-3,00, 6,80-7,00, 10,80-11,00, 12,80-13,00 och 16,80-17,00.

Dessa pålslag finnas angivna å blankett F la och markering å denna blankett skall ske av den fortlöpande taxeringen av de extra provytorna.

För varje provträd antecknas trädslag med uppdelning i tall (förkortas t), bergtall (bt), vanlig gran (g), ädelgran (äg), lärk (la), björk (bj), ek, bok, avenbok (av), klibbal (klal), gråal (gral), asp, ask, alm, lind och övriga, varvid trädslagets namn angives. Är provträdet att betrakta såsom vårdträd sättes trädslagsbeteckningen inom parentes. Å vårdträd mätes endast diameter och höjd.

För provträd å ordinarie ytor angives den vid räkningen av provytan ropade diameterklassen samt för provträd å extra ytor den vid mätningen å mötande kant erhållna diameterklassen.

Är den ordinarie provytan delad och beskriven på olika protokoll, upprättas även

skilda protokoll för provträden. Jämväl för extra provträd upprättas skilda protokoll, då någon av de å blankett F 5 angivna egenskaperna variera inom ytan.

Mätning och klassificering verkstalles enligt följande

Mätning:

1) Diameter på bark: Mätes i mm på två mot varandra vinkelräta diametrar vid brösthöjd. Å träd över 60 cm vid brösthöjd mätes omkretsen i cm. Starkt ovala träd angivas med ring kring provträdets nummer.

2) Barktjocklek: Mätes i närmaste hela mm å två diametralt motsatta punkter vid brösthöjd. För träd i diameterklasserna 0- och 2,5 mätes ej barktjocklek.

3) Höjd: Mätes från marken medelst Christens höjdmatare och en 5 stång. Vid antecknandet av höjden sker avrundning vid höjd under 5 m till närmaste 0,1 m och vid höjd från och med 5 till och med 10 m till närmaste 0,5 m samt vid höjd över 10 m till närmaste 1,o m.

För toppbrutna träd angives höjden till brottet, varjämte den avbrutna toppens sannolika längd antecknas såsom tillägg.

4) Krongräns och formpunkt: Observationerna verkställas med Christens höjdmatare. Krongränsens höjd mätes och antecknas på samma sätt som trädhöjden. Vid krongränsens bestämmande anses ensam, frisk gren under den samlade gröna kronan ej tillhöra densamma, om den är isolerad från den övriga kronan av minst tre döda grenvarv./ Formpunkt bestämmes ej för träd i diameterklasserna 0-, 2,5-, 5- och 7,5.

5) Toppskott: Angives som summa av de fem sista årens toppskott, undersökningsåret ej inräknat, och angives i dm. Toppbrutna träd betecknas med Ø och träd med upphörd

/ Vanskott räknas ej såsom grenvarv

höjdtillväxt ävensom träd med torrtopp betecknas med 0; å lövträd bedömes ej toppskottslängd. Till stöd för toppskottsbedömningen må, när så är lämpligt, observeras toppskott å vindfällen. Toppskott bedömes ej för träd i diameterklasserna 0- och 2,5.

Härjämte bedömes summan av de sjutton sista årens toppskott för tall och gran inom diameterklasserna 5- till och med 17,5-.

6) Kronradie: Största kronradien för tall och gran uppmätes genom lodning och angives i m ~~på samma sätt som höjden.~~ **med avrundning till närmaste 1/2 meter.**

Klassificering:

1) Trädklass: Fö ljande klassindelning, betecknad med arabiska siffror, skall användas: 0 = fristående träd, 1 = härskande träd, 2 = medhärksande träd, 3 = behärskade träd, 4 = undertryckta träd. Härjämte skall angivas om trädet tillhör underväxt (uv) eller utgö res av överståndare (ö).

De härskande träden äro de högsta i beståndet. De medhärskande äro av något lägre höjd, hava svagare utbildad krona och ej sällan klenare stam än de härskande. De medhärskande trädens toppar nå till omkring 5/6 av de härskande trädens höjd. De behärskade träden nå till omkring 2/3 av de härskande trädens höjd och hava vänligen kortare toppskott och äro senvuxna. Underbeståndets träd nå till de härskande trädens halva höjd och äro i regel undertryckta.

Med fristående träd avses enstaka träd i luckor och dylikt.

Som överståndare (fröträd) redovisas träd i bestånd, tillhörande huggningsklasserna A, B och C. Inom de två sistnämnda huggningsklasserna omfatta träden ett så ringa antal per arealenhet, att de ej jämte det under befintliga beståndet bilda ett

tvåskiktat ~~tvååldrigt~~ bestånd. För överståndare av tall ligger den nedre krongransen över eller i jämnhöjd med beståndets härskande kronskikt. Överståndares ålder är väsentligt större än beståndets.

Till underväxt räknas träd, som nå högst till huvudbeståndets halva höjd, och vilkas ålder är väsentligt mindre än huvudbeståndets.

Överensstämmelse skall föreligga vid redovisning av överståndare och underväxt mellan provyteprotokoll och provträdsprotokoll. I en- eller två-skiktade bestånd redovisas underväxt endast i huggningsklass D och överståndare endast i A, B och C samt E. I flerskiktade bestånd redovisas icke underväxt eller överståndare.

2) Bedömd åldersklass: Denna åldersbedömning skall ansluta sig till den för provytan tillämpade åldersklassredovisningen. Överståndare (fröträd) och underväxt åsättas ej bedömd åldersklass.

3) Skador: Följande skador skola redovisas: rotröta, rotgadd, mittgadd, toppgadd, kräfta, insektsangrepp (av barkborre), brandljud, frostsprickor, toppbrott, torrtopp, dubbeltopp (för barrträd), åverkan av större djur och åverkan av människor. Med rotröta avses en sammanfattande benämning för samtliga rötor konstaterade vid brösthöjd eller därunder. Endast en skada angives och fästes avseende vid skadorna i nu nämnd ordning.

4) Kvalitetsklass: Bedömningen härav sker med ledning av Skogsstyrelsens cirkulär med vissa kompletteringar.

Efter avslutandet av protokollföringen av provträden med därvid bedömd kvalitetsklass, verkställes å blankett F 9 a och b en noggrannare beskrivning av verkställd kvalitetsbedömning för provträd, när 10-talssiffran i avläst barometerhöjd överens-

stämmer med sista siffran i första ropade korsklavade diametermått i ~~cm.~~

Å på så sätt uttagna provträd av tall mätes höjden över marken i närmaste 0,5 m till lägst sittande torra kvist. Härvid medräknas ej enstaka torr kvist, som med mer än tre beräknade kvistvarv skiljer sig från övriga kvistvärv.

Provträden skola genom särskild anteckning särskiljas å träd, vilka utgallras vid företagen provstämpling och å övriga träd.

14.

Från varje provträd liksom från extra provträd i diameterklass 30- och däröver tages ett borrspån vid brösthöjd, vilket så nära som möjligt skall inriktas mot trädets märg. Innersta årsringens avstånd från trädets märg får ej överstiga 2 cm. För träd, å vilka stubbspån tages (se nedan), får sagda avstånd ej överstiga 1 cm. Kvist i borrs pån föranleder tagande av nytt borrspån. Borrning vid brösthöjd skall ej utföras för träd i diameterklasserna 0- och 2,5.

Å borrspån skall ~~för barrträd~~ gräns mellan splint och kärna markeras med anilinpenna.

För bonitering efter skogsförsöksanstaltens boniteringssystem, markeras å samtliga borrspån från träd, med en höjd av 5 m och däröver, 2 cm och 4 cm avstånd från märgen. Till hjälp för denna markering skall användas rodoidskiva.

För att undvika ensidig borrning skall å den första enkla av varje dubbelyta borrspånet uttagas i taxeringslinjens riktning samt å den andra vinkelrätt mot taxeringslinjens riktning och från vänstra sidan av trädet, sett i samma riktning.

För beräknande av stubbålder å rpovträd av tall och gran skall borrning verkställas

uttagna efter samma regel, som gäller för kvalitetsprovträd,
å provträd, ~~belägna inom en cirkel med en stångdel som radie (1,7 m)~~ inom varje 5 ms yta, varvid borrhålets höjd över marken i dm antecknas å borrspånshylsan. Borrspånet skall om möjligt träffa trädets märg; innersta årsringens avstånd från trädets märg får ej överstiga 1 cm.

Efter verkställd borrning övertäckes borrhålet med ympvax.

Borrspånet inlägges i hylsa, som förses med anteckning om linjenummer, 2-km-nr samt provytans nummerbeteckning jämte provträdets nummer, trädslag och diameterklass. Anteckning göres dessutom om borrspånet är taget vid stubben. Är trädet rötskadat, så att borrs pån ej kan erhållas mer än till en mindre del, bedömes trädets ålder och antecknas i provträdsprotokollet.

III. Allmänna administrativa föreskrifter.

15.

Förutom vad här tidigare föreskrivits åligger det lagledaren:

att med samma ansvar som en statens tjänsteman omhänderhava och med vederbörliga verifikationer redovisa för de för taxeringslaget utlämnade medlen. Dylik av lagledaren underskriven redovisning, omfattande kalendermånad, skall insändas till Statens skogsförsöksanstalt, Riksskogstaxeringen, Experimentalfältet, inom en vecka efter månadens utgång. Lagledaren har att dessemellan vid anfordran redovisa omhänderhavda medel för överledaren;

att före insändandet av redovisning kontrollera varje verifikation beträffande utbetalt belopp och kvittering;

att attestera samtliga kvitton. Dessa böra skrivas på av skogsförsöksanstalten tillhandahållna kvittensblanketter och ej å smärre notor eller papperslappar. Kvitteringen skall göras med black eller anilinpenna;

att beträffande avlöningslistor tillse att utkvitterat belopp av löntagaren själv utskrivits;

att numrera verifikationerna i ö vre vänstra hörnet och assurera dem till deras fulla värde;

att vid insändande av första månadens redovisning och sedermera vid nyanställningar samtidigt med avlöningslistan insända uppgift om de anställdas fullständiga för- och tillnamn, födelseår och dag, post- och bostadsadress samt mantalsskrivningsort;

att till måna dsavlönad utbetala lön för del av månad enligt respektive måna ds dagantal i överensstämmelse med för olika månader upprättad tabell;

att meddela arbetare och praktikanter att ömsesidig uppsägningstid skall utgöra en vecka;

att vid utbetalning av lön till arbetare och praktikanter innehålla de tre sista dagarnas intjänta avlöning, till dess slutlikvid utbetalats vid anställningens upphörande;

att utkvittera och ansvara för de instrument och redskap, som utlämnas till laget, samt att tillse, att desamma äro fullt brukbara;

att nödigt instruera varje man i laget angående de metoder, efter vilka arbetet skall bedrivas, samt inpränta vikten av att alla observationer och mätningar göras med noggrannhet och i överensstämmelse med denna instruktion;

att tillse, att ej några av de föreskrivna observationerna bortglömmas eller utföras mindre omsorgsfullt, och att text och alla siffror skrivas med största tydlighet;

att ordna lagets arbete och förläggning på ett tidsbesparande och ändamålsenligt sätt;

att övervaka, att i regel ingen man i själva taxeringslaget bär tyngre packning än 15 kg, inklusive proviant och redskap, men frånsett släplinor. Varje bärare skall i regel kunna medföra minst 40 kg;

att under arbetet icke lämna sitt lag samt övervaka, att god ordning råder i laget;

att skadegörelse på gröda, hägnader och dylikt undvikes samt i övrigt tillse, att anledningar till konflikter med ortsbefolkningen undvikas samt omedelbart rapportera, om sådana förekommit;

att tillse, att försiktighet med eld iakttages och att sålunda under torrperioder röjning i skogen icke förekommer;

att, därest någon i laget visar sig olämplig, avstänga denne från deltagande i arbetet samt omedelbart anmäla förhållandet till överledaren;

att utbilda reserver till förmän och övriga befattningar efter samråd med överledaren;

att i händelse av olycks- eller sjukdomsfall ordna för den sjukes skötsel och eventuella förflyttning samt till kontoret insända rapport härom (bilaga 9);

att föra arbetsjournal i enlighet med särskilt formulär, blankett F 6;

att tillse, att alla protokoll väl förvaras och ordnas;

att låta omskriva och därvid kontrollera starkt uppblötta eller på annat sätt ska-

dade protokoll;

att minst en gång i veckan till kontoret insända avslutade blanketter och insamlade borrspån;

att härvid bifoga ej vidare behövliga kartor;

att omsorgsfullt emballera försändelser;

att alltid förse dessa med anteckning om avsändares namn och adress samt insända borrspån, stamlistor och protokoll såsom vanlig postpaketförsändelse (mottagna kvitton härå insändas som verifikationer);

att tillse att i dessa försändelser ej inläggas rekvisitioner eller särskilda meddelanden till skogsförsöksanstalten;

att samtidigt å brevkort (blankett F 7) meddela avsändandet och rekvirera eventuellt behövliga blanketter och andra utensilier;

att alltid härvid uppge lämplig postadress för eventuella meddelanden;

att å sålunda uppgiven adress efterhöra post;

att härvid övervaka att endast post för det egna laget hämtas;

att vid avflyttning från en ort lämna uppgift om adressförändring å såväl postanstalt som gård, varifrån förflyttning sker;

att vid slutet av varje vecka å blankett F 6 rapportera till kontoret den gångna veckans arbeten och, i den mån det är möjligt, närmaste veckans arbetsplan;

att härvid lämna uppgift om den ordningsföljd, i vilken linjerna troligen komma att taxeras;

att veckorapporten skall omfatta minst tiden t.o.m. dagen för avsändningsdagen

samt resplanen minst en vecka framåt. Antal arbetstimmar, som vid veckans slut inalles från taxeringens början fullgjorts utöver den ordinarie arbetstiden och för vilka motsvarande ledighet ej redan uttagits utan påräknas först längre fram, skall angivas å varje veckorapport. Å densamma skall även i god tid anmälas, när på detta sätt inarbetad tid beräknas komma att uttagas. Ledighet för redan inarbetad tid kan av lagledaren medgivas laget för högst två dagar. Arbete å sön- och helgdagar skall undvikas; härvid inbegripes icke nödig förflyttning av lag t.ex. från avslutad linje till ny;

att snarast möjligt telegrafiskt under adress Statens skogsförsöksanstalt, Riksskogstaxeringen, Experimentalfaltet eller per telefon Stockholm 31 00 75 meddela förändring i uppgiven arbetsplan eller adress. Även för andra viktiga och brådskande meddelanden bör telegrafen eller telefonen anlitas. Riksskogstaxeringens expedition hålles öppen lördagar mellan kl. 9-13, måndagar mellan kl. 10-17, övriga dagar mellan kl. 9-16,30 under juni, juli och augusti; övriga månader kl. 9-17 (lördagar kl. 9-15);

att adressera meddelanden i tjänsten direkt till riksskogstaxeringen och ej till någon av ~~dess ledamöter eller~~ tjänstemän personligen;

Arbetstiden skall inklusive gångtid och högst 1 1/2 timmes raster för måltid och vila utgöra i genomsnitt 10 timmar per dygn. Lagledaren äger dock bestämma varje dags arbetstid med hänsyn till arbetets lämpliga bedrivande.

Lagledarens närmaste överordnade är överledaren.

Förmannen skall närmast under lagledaren utöva befäl och biträda denne vid övervakandet av lagets arbete.

Transporter med järnväg eller skjuts mellan huvuddepåer av för laget oumbärlig

utrustning - även personlig sådan, som gädkänts av lagledaren - bekostas av skogsförsöksanstalten.

La gledaren skall i god tid till kontoret före avslutandet av sin taxeringstrakt, telegrafiskt meddela sista 2-kmn samt telegramadress. Avresa från arbetet får ej anträdas, innan medgivande härom ingått från kontoret.

BILAGOR.

1. Definitioner för ägoslagen.

I. Inägojord.

1. Åker

All uppbruten mark, som är eller beräknas bliva använd för odling av säd, rotfrukter, foderväxter, trädgårdsväxter m.m. dylikt.

Mark, som tidigare brukats som åker men numera användes för betesändamål, redovisas såsom åker. Dock skall sådan åker, som med hänsyn till belägenhet (t.ex. nedlagda torpställen), omfång eller andra omständigheter är att betrakta som definitivt igenlagd, hänföras till äng, om den varaktigt användes som sådan, och eljest till skogsmark. En åker, vilken blivit beväxt med skog av beskaffenhet, att trädfällning och stubbrytning måste äga rum, innan bearbetning med plog kan ske, redovisas som skogsmark, även om den för närvarande betas. Åker, som skogsodlats, hänföres till skogsmark. Om åker däremot blivit beväxt med självsådd plantskog, vilken ej nått större utveckling än att man kan pl öja upp marken, har den icke förlorat sin karaktär av åker, även om ett eller annat träd utveckla t sig å densamma, såvida ej förhållandena uppenbarligen visa att marken bör redovisas som äng eller skogsmark. I gränsfall bör läget och markens godhetsgrad fälla utslaget.

2. Tomt.

Ma rk, som användes till byggnadsplats, gårdsplan, ladugårdsplan och dylikt. Hit hänföres jämväl park, anlagd eller naturlig, där marken icke synes börarhänföras till trädgård eller skogsmark.

3. Ang.

Mark, utnyttjad och lämplig för foderproduktion.

a) Kultiverad äng

Icke i vanlig mening under plog lagd, i huvudsak foderproducerande men icke sällan något trädbevuxen mark, vilken för foderproduktionens förbättrande är föremål för ordnad skötsel, varmed avses sådana åtgärder som röjning, dikning, planering, kalkning, gödsling, frösådd m.m.

b) Naturlig slätter- och betesäng.

Huvudsakligen med naturlig grasvegetation beväxt mark, vilken ej är föremål för särskilda kulturåtgärder men utnyttjas för foderproduktion genom slätter eller bete.

Det är tydligt, att gränsfall finnas mellan naturlig äng och skogsmark. I sådana fall bör för bedömandet huruvida marken är att hänföra till äng även tjäna läget och befintliga hägnader. Det bör dock uppmärksammas, att av bekvämlighetsskäl t.ex. en åker, vilken tillfälligtvis brukas som bete, kan inhägnas tillsammans med en äng eller att en hägnad kan snedda över utmark, utan att därför hela det inhägnade området är att anse såsom äng. Enstaka träd eller trädgrupper ändra ej ett områdes karaktär av äng.

Slåtterängar belägna avsides från bebyggelse hänföres till myr.

4. Inägobackar (gärdesbackar).

Uppsamlingsgrupp för marker inom eller intill ägoslag, beskrivna under 1-3, vilka på grund av belägenhet, olämplig beskaffenhet, ringa ytvidd eller dylikt i regel ej kunna användas för produktivt ändamål.

Hit hänföras oberoende av befintliga hägnader även skogsmarksbälten, vilka med

hänsyn till närliggande åker icke lämpligen kunna utnyttjas för skogsproduktion.

Skillnad göres ej på mark, som med hänsyn till jordmanens beskaffenhet är produktiv, och dylik av impedimentartad karaktär.

II. Skogsmark

Mark, som vare sig den vid tillfället är skogbärande eller icke, är lämplig att använda för skogsproduktion.

Till skogsmark hänföres sådan betad mark och hagmark, som bör utnyttjas för skogsproduktion, likaså förut som åker och äng brukad mark, som på grund av nuvarande eller förestående brukningsförhållanden ej längre böra redovisas som sådan. Till skogsmark hänfö res även ljungmark och annan mark (fäladsmark) som av ålder ligger skoglös, såframt den kan anses lämpa sig för skogsproduktion.

Såsom underavdelning under skogsmark redovisas ljunghed, f.d. flygsandsfält, sumpskog (jfr sid. 44) och hagmark.

Till hagmark hänföres sådan, i regel intill bebyggelse belägen skogsmark, å vilken för närvarande jämsides med skogsbruk bedrives betesbruk eller slätter, stundom genom vidtagande av vissa åtgärder såsom röjning av mindre, godartade områden, ensidig avverkning av barrskog m.m. Markens huvudsakliga utnyttjande sker dock genom skogsproduktion, ehuru efter växtförhållandena nedsatt. Varken hägnadsförhållanden i och fö r sig eller skogens beståndskaraktär avgöra sålunda markens hänförande till hagmark, utan nuvarande användningssätt.

III. Övrig mark.

Mark, som i nuvarande skick icke användes eller uppenbarligen beräknas icke bliva använd för dirket jordbruks- och skogsproduktion.

Övrig mark uppdelas i:

a) Berg.

I regel kala marker, vilka sakna lösa jordlager av för skogens trivsel tillräckligt djup. Mellan bergspartier belägna för skogsproduktion lämpliga områden redovisas som skogsmark.

b) Myr.

Kala eller skogbeväxta mossar och kärr.

c) Flygsandsfält.

d) Diverse mark.

Järnvägar, vägar, gator för elektriska ledningar, upplagsplatser, torv- och dytag, grustag, gruvöppningar, klapperstensfält och gallstränder. Vägar, elektriska ledningar, diken och dylikt redovisas ej särskilt, om bredden ej överstiger 5 m, utan hänföres då till kring- eller närliggande ägoslag.

IV. Vattentäckt område.

Hit redovisas även avloppskanaler. Avloppskanaler av bredd ej överstigande 5 m hänföres till kring- eller närliggande ägoslag.

2. Skogsmarkens fördelning å ägargrupper.

Vid fördelning av provytorna i skogsägargrupper skall följande indelningsgrund tillämpas:s

Allmänna skogar.

Kronoskogar.

Övriga skogar av allmän natur, varvid skiljes på ecklesiastika sk ogar och övriga allmänna skogar.

Enskilda skogar.

Aktiebolagens skogar.

Övriga enskilda skogar, som uppdelas efter skogsmarksarealen inom en och angränsande kommuner i skogar under 200 hektar och skogar 200 hektar eller däröver.

Gruppen kronoskogar omfattar kronoparker, statens utarrenderade jordbrukdsdomaners skogar, statens flygsandsfält, kronolägenheter, civila boställens skogar, kronoöverloppsmarker och oavmätta kronomarker eller med andra ord staten tillhöriga skogar, vilka stå under domänverkets förvaltning och vars avkastning tillföres domänfonden.

Gruppen övriga skogar av allmän natur omfattar kyrkonfondens, biskopslöneregleringsfondens och övriga ecklesiastika skogar, vilka hänföras till en undergrupp samt härads- och sockenallmänningar, allmänna inrättningars och stiftelsers skogar, städers skogar, skogar under skogssällskapets förvaltning, kommuners skogar, kronohemman med upplåten åborätt, nationalparker m.fl. Vissa staten tillhöriga skogar av relativt liten omfattning, vilka förvaltas av annan myndighet än domänverket, såsom vattenfallsstyrelsen, arméförvaltningen m.fl. ingå bland övriga skogar av allmän natur.

Gruppen aktiebolagens skogar omfattar skogar tillhöriga aktiebolag (alltså bolag ställt på aktier och ej enkla bolag).

Gruppen övriga enskilda skogar omfattar fideikommisskogar, godsens och herresätenas skogar, bondehemmanens skogar samt skogar tillhöriga bolag, som ej hava karaktär av aktiebolag.

3. Schema för vegetationsklassifikationen.

Huvudtyper av växtsamhällen

(utom de odlade markernas etc.).

Fastmarkers[1] skogssamhällen.

Ljunghedar o f.d. flygsandsfält sand.

Torvmarkers växtsamhällen.

Fastmarkers skogssamhällen.

Underlag för klassificeringen utgör dels trädbeståndens sammansättning, dels markvegetationens botten- och fältskikt.

I. Trädbeståndens sammansättning:

Rena skogar: tallskogar, granskogar och löveskogar.

Blandskogar: barrblandskogar och blandade barr- och löveskogar.

1) Hit hänföras även torvmarkers skogssamhällen, uppkomna oftast efter torrläggningsingrepp, vilka allt väsentligt likna fastmarkers skogssamhällen.

II. Olika bottenskikts-typer:	Markeras å provyte-blankettan genom att överkorsas:
1. Bottenskikt (av lavar eller mossor) saknas eller svagt utbildat. (Lavarnas eller mossornas totala täckning mindre än 1/4 av arealen.)	saknas
2. Bottenskikt helt eller till övervägande del av lavar (Lavarnas täckning 3/4 - 4/4 av arealen.)	renlav, islandslav[1]
3. Bottenskikt av fläckvis uppträdande lavar. Mellan lavfläckarna ligger marken utan bottenskiktsvegetation. (Lavfläckarna resp. de bottenskikts-fria partierna intaga 1/4 - inemot 3/4 av arealen.)	saknas och lavar[2]
4. Bottenskikt helt eller till övervägande del av friskmarksmossor (Hylocomia, Dicrana, etc.).	friskmarksmossor
5. Bottenskikt av fläckvis uppträdande friskmarksmossor. Mellan mossfläckarna ligger marken utan bottenskiktsvegetation. (Mossfläckarna resp. de bottenskikts-fria partierna intaga 1/4 - inemot 3/4 av arealen.)	saknas och friskmarksmossor[2]

1) Utgör islands-laven mer än 1/4 av lavtäcket korsas denna.

2) Övervägande typ överkorsas dubbelt.

6.	Bottenskikt av (oftast fläckvis uppträdande) lavar och friskmarksmossor. (Lavarna resp. mossorna täcka 1/4 - inemot 3/4 av arealen.)	lavar och friskmarksmossor[2)]
7.	Bottenskikt av lavar jämte fläckvis uppträdande sumpmossor (Sphagna, Polytrichum commune, etc.). (Sumpmossorna täcka 1/16 - inemot 1/2 av a realen.)	lavar och sumpmossor
8.	Bottenskikt av friskmarksmossor jämte fläckvis uppträdande sumpmossor. (Sumpmossorna täcka 1/16 - inemot 1/2 av arealen.)	friskmarksmossor och sumpmossor

III. Olika fältskikts-typer:

1.	Fältskikt saknas eller är mycket s vagt utbildat (täckning mindre än 1/16).	saknass
2.	Fältskikt nästan enbart av ris	ris
3.	Fältskikt av ris jämte stor inblandning av gräs och örter.	ris, gräs, örter
4.	Fältskikt nästan enbart av örter eller örter och gräs i ungefär lika blandning med varandra	örter eller örter och gräs
5.	Fältskikt nästan enbart av gräs	gräs

Beträffande fältskiktstyperna 2 och 3 skall vidare angivas det allmännast förekommande riset. Följande ris urskiljas:

Blåbär, lingon, ljung, kråkbär, mjölon.

Förekomma två ris i ungefär lika mängder, korsas båda, varvid det allmännast förekommande dubbelkorsas.

Vidare skall förekomsten av sådana i skogssamhällena ingående växter, vilka kunna tjäna som indikatorer på markbeskaffenheten (särskilt fuktighetsförhållandena och näringsrikedomen), angivas. Sådana indikators- eller ledväxter äro:

av örter:

ekorrbärsört (Majantjemum bifolium)
vitsippa
Oxalis
Dryopteris Linnaeana
blåsippa
ädelörter omfattande kirskål (Aegopodium Podagraria), bingel (Mercurialis perennis) gulplister (Lamium Galeobdolon), ormbär (Paris quadrifolia, stinksyska (Stachys silvatica), myskmadra (Galium odoratum el. Asperula odorata) och gulsippa (Anemone ranunculoides)

övriga örter omfattande smultron, skogsviol (Viola riviniana), ärenpris (Veronica officinalis), jordreva (Glechoma) och Pyrola.

av gräs:

Deschampsia(Aira) flexuosa, Agrostis, Calamagrostis och Molinia coerulea.

Ledväxternas frekvens angives efter okulär uppskattning i: 1 = enstaka (täckning mindre än 1/16), 2 = tunnsådd - strödd (1/16 - inemot 1/4), 3 = riklig - ymnig (1/4 - 1/1).

Hyggen eller kal mark karaktäriseras härjämte genom riklig förekomst av mjölke (Epilobium el. Chamaenerium angustifolium eller örnbröken (Pteris aquilina).

Ljunghedar.

Sedan äldre tider skoglösa eller endast glest trädbevuxna marker, beklädda med ymnig ljung. Under ljungtäcket förekommer ofta ett mäktigt råhumuslager.

Ljunghedarna indelas i följande fem undertyper:

1. Lavrika ljunghedar. Bottenskikt av lavar. (Bon V)
2. Mossrika ljunghedar. Bottenskikt av mossor. (Bon. III)
3. Rena ljunghedar (nakna ljunghedar) Bottenskikt saknas. Under ljungen ett naket rähumustäcke. (Bon. IV)

Bon I (Malmöhus län)
Bon II (Övr. län)

4. Enrika ljunghedar. Över ljungen höja sig mer eller mindre talrika enbuskar. **Lågvuxna enbuskar medföra en sänkning av boniteten med en grad.**
5. Sumpiga ljunghedar. En del sumpväxter, t.ex. Juncus, Carex panicea, vitmossor, ingå i markbetäckningen.

f.d. Flygsandsfält.

Flygsandsfält, som genom skogskultur helt invunnits för skogsproduktion.

Torvmarkers växtsamhällen [1]

Ifrågavarande växtsamhällen indelas i två huvudtyper, sumpskogar och myrar.

[1] med undantag av de i noten i sid. 39 angivna.

I. Sumpskogar.

Härmed förstås torvbildande, till fuktiga eller våta platser bundna växtsamhällen, vilka i naturligt tillstånd äro trädbevuxna och där träden, då de nått högre ålder och inga gallringsingrepp utförts, bilda ett mera slutet bestånd. Ur skoglig produktionssynpunkt räknas sumpskogsmarkerna även i odikat skick till skogsmark.

Sumpskogarna indelas i följande tre undertyper:

1. Egentliga sumpskogar.

De egentliga sumpskogarna stå de moss- (Hylocomium-)rika fastmarksskogarna med spridda vitmoss- och björnmosstuvor nära, och det är ofta svårt att draga skarpa gränser mellan dessa båda typer. Sålunda består mosstäcket hos bägge i huvudsak av samma arter, men vit- och björnmossorna förekomma i betydligt större mängd i de egentliga sumpskogarna än i fastmarksskogarna av nämnda typ (täckning 1/2-1/1 av arealen). I fältskikten ingå såsom karaktärsväxter blåbärsris, hjortron, skogsfräken eller klotstarr. Torven, som bildas i dessa skogar, är ofta något råhumusartad.

2. Mosseaktiga sumpskogar.

Dessa stå rismossorna mycket nära. Tuvbildande vitmossor uppbygga till större delen bottenskiktet hos båda. De mosseaktiga sumpskogarna skilja sig dock lätt från rismossorna genom den större slutenheten i trädskiktet. I fältskiktet ingår flertalet av

de växter, som träffas inom egentliga sumpskogar, men dessutom finner man många ris, som äro karaktäristiska för rismossorna.

3. Kärraktiga sumpskogar.

Med kärraktiga sumpskogar förstås växtsamhällen, där fläckar av halvgräsmosse- eller kärrvegetation omväxla med tuvor eller smärre öar med en vegetation av typen egentlig sumskog eller stundom av en skogstyp rik på ormbunkar eller örter eller bäggedera. I de kärraktiga sumpskogarna sammansättas bestånden av lövträd eller gran eller dessa i blandning med varandra. Dessutom ingå ofta viden mer eller mindre rikligt.

För sumpskogar skall trädbeståndet utmärkas å provyteprotokollet på samma sätt som för fastmarksskogar.

II. Myrar.

Härmed förstås torvbildande, till våta platser bundna växtsamhällen, vilka i naturligt tillstånd äro trädlösa eller endast glest trädbevuxna. Ur skoglig produktionssynpunkt tillhöra myrsamhällenas växtplatser i odikat skick impedimenten (övrig mark).

Myrarna indelas i följande tre undertyper:

1. Rismossar, a) kala, b) trädbevuxna.

Rismossar äro ris- och vitmossrika samhällen, där vitmossorna bilda tydliga och täta tuvor. Av de rikligt-ymnigt förekommande risen märkas särskilt ljung, odon, skvattram och dvärgbjörk. Dessutom förekomma vissa halvgräs och örter, såsom tuvdun, hjortron och sileshår (Drosera).

2. Halvgräs- (el. starr-)mossar, a) kala, b) trädbevuxna.

Dessa utmärkas av att i en lös och luckerm[illegible] av icke eller blott svagt torvbil-

dande vitmossor förekomma starrgräs, tuvdun eller tuvsäv etc. rikligt-ymnigt.

3. Kärr, a) kala, b) tradbevuxna.

Härmed förstås växtsamhällen på sanka, tidtals vattenöversilade eller vattenbetäckta marker, i vilka samhällen mosstacke saknas eller där mosstacket utgöres av brunmossor eller dessa biologiskt närstående mossor. Fältskikt huvudsakligen av olika halvgräs (starrgräs, ängsull etc.), stundom även gräs och örter. Vidare förekomma ej sällan vissa ris och buskar, såsom pors, dvärgbjörk och viden.

Om en torvmark varit föremål för dikningsingrepp, men de av dikningen påverkade delarna av torvmarken, vilka beröras av taxeringslinjen ännu ej lämnat skogsproduktiva resultat, utmärkes detta på blanketten. Härvidlag är av stor betydelse att söka fastställa om dikningen är så nyligen utförd, att någon reaktion ännu ej hunnit visa sig, eller om dikningen är gammal och utsikter till nöjaktig reaktion ej förefinnas. För att kunna konstatera dikningens ålder är det lämpligt att iakttaga dikenas tillstånd, d.v.s. om dikena förefalla att vara relativt nyupptagna eller gamla. Å blanketten markeras, om dikningen är nyligen utförd eller äldre samt om omföring till skogsmark synes vara att förvänta eller ej.

4. Definitioner och grunder för vissa beståndskaraktärer.

Ålder.

Åldern bestämmes med ledning av antalet årsringar vid brösthöjd, räkat med det antal år, som normalt anses åtgå för att en fritt uppvuxen planta å ståndorten i fråga skall nå brösthöjd (1,3 m från marken). Nedanstående tabell må härvid tjäna till ledning.

Antal år, som för skogsmark av olika boniteter och andra ägoslag beräknats erfordeliga för en plantas uppnående av 1,3 ms höjd.

Redovisningsområde	Bonitet									
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Inägor	Div. imp.	Myr och berg
Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län.	6	7	7	8	8	9	10	5	8	10

Trasbestånd (del av huggningsklass E).

Som trasbestånd betecknas skogsbestånd, som kvarstår efter uppenbarligen icke ändamålsenlig avverkning, stormfällning eller dylikt i bestånd, tillhörande huggningsklasserna C och D, och som därvid utglesats, så att slutenheten starkt nedsatts, ehuru ej under 0,3.

5. Anvisningar och tabell för bedömning av markens normala produktionsförmåga (bonitet).

De angivna höjdserierna enligt Jonsons boniteringsschema äro att betrakta som stöd för boniteringen endast i de fall, då det gäller mera regelmässigt uppdragna och med låggallring eller genomgallring skötta skogar, likåldriga bestånd samt mark av enhetlig bonitet. Har avverkning skett genom dimensionshuggning eller timmerblädning, kan den kvarstående skogens medelhöjd vara för liten för att karakterisera produktionsförmågan. En fröträdsställning består däremot i regel av beståndets härskande stammar, varigenom fröträden visa större medelhöjd än det slutna beståndet.

Därest marken skulle vara besvärad av blockrikedom, försumpningsfläckar, berg i dagen eller andra impediment av så ringa utsträckning, att de ej vid mätningen blivit särskilt redovisade, skall skälig hänsyn tagas till genom impediment förorsakad produktionsminskning, varvid boniteten i motsvarande grad sänkes. Såsom stöd vid jämkningen erinra s, att en sämre bonitetsklass vid bästa utnyttjande av marken beräknas giva c:a 25 % lägre virkeskörd än närmast bättre klass, varför sänkning med en hel klass endast bör ske , om skogl[illegible] impediment ingå med 25 % i beståndets areal.

För kalmarker och ungskogar sker boniteringen med stöd av erfarenhet från närliggande marker samt genom observation å kvarstående stubbar, markflorans beskaffenhet m.m.

Enligt skogsförsöksanstaltens boniteringssystem hänföres beståndet till viss bonitetsklass, som karakteriseras genom övre höjden vid 100 år, vilken betecknas med h_{100}. I skogsförsöksanstaltens boniteringstabell angivas de mot varje h_{100}-klass svarande övre höjderna vid olika åldrar. Som övre höjd användes vid riksskogstaxeringen de härskande trädens medelhöjd.

Tabellen gäller för skogar, som skötts med låggallring eller genomgallring. Har avverkning skett genom dimensionshuggning eller timmerblädning, kan den kvarstående skogens övre höjd vara för liten för att karakterisera produktionsförmågan. I fröträdsställningar, där de härskande träden kvarställts, gäller deras medelhöjd som bonitetsanvis ning. Däremot kan i skärmställningar av de kvalitativt bästa träden den övre höjden ha nedpressats. I alla de fall, då de nuvarande härskande trädens medelhöjd kan anses avsevärt sänkt genom ensidig huggning uppifrån, skall enligt instruktionen h_{100}-klassen sättas inom parentes.

Skogsförsöksanstatens bonitering användes endast för bestånd, där de härskande träden utgöras av tall eller gran. Bestånd i huggningsklass A utan för detta ändamål användbara härskande träd och i huggningsklass E boniteras ej på detta sätt.

6. Höjdbarometerns användning.

För bestämmande av provytornas höjd över havet användes höjdbarometer (nivelleringsaneroid) med temperaturkompenserat verk och mätområde intill 3 000 meter.

Höjdbarometern inställes på viss höjd över havet genom att vrida den yttre rörliga skalan. Varje skaldel motsvara 20 meter.

Vid användning av höjdbarometern skall iakttagas:

1. Före varje taxeringslinjes påbörjande skall vid närmast tillgängliga fix- eller höjdpunkt höjdbarometern inställas på punktens höjd över havet. Samtidigt göres anteckning om denna höjd i meter jämte datum och klockslag för barometerinställningen.

Såsom höjdfixpunkter kunna å generalstabskartan samt å järnvägsstationer angivna höjder användas.

2. Vid varje provyta avläses höjd över havet, som jämte datum och klockslag antecknas å provyteprotokollet.

Kan den verkliga höjden bestämmas med ledning av kartan såsom vid sjöstränder, myrar etc., antecknas jämväl denna inom parentes vid "korr. höjd".

3. Barometerhöjden jämte klockslag skall därjämte antecknas;

a) vid begynnelse- och slutpunkt i taxeringslinje eller del därav, som taxeras särskilt, då annan lagtrakt angränsar,

b) vid passerandet av allmän väg.

4. Inom taxeringslinjerna sker avläsning fortlöpande vid varje provyta intill nästa tillgängliga höjdfixpunkt. Vid dylik punkt avläses barometers höjd över havet, vilken jämte fixpunktens höjd enligt kartan antecknas. Härefter omställes barometern till fixpunktens höjd, varjämte klockslag och datum för omställningen antecknas.

5. Vid passerandet av vissa terrängföremål, såsom myrar, vattendrag mellan två kända höjdfixpunkter, platåer, etc., som sedermera med viss grad av noggrannhet kunna höjdbestämmas å rummet, bör barometern avläsas, och anteckning gö res inom parentes. Omställning av höjdbarometern skall dock ej ske.

6. När arbetet för dagen avslutats, skall - om möjligt - kontroll vid höjdfixpunkt göras. Kan detta ej utan svårighet ske, avläses barometern vid slutpunkten, varefter avläst höjd och klockslag antecknas. När arbetet fortsättes, avläses barometerhöjden, som jämte datum och klockslag antecknas, varefter omställning till förstnämnda höjd göres.

7. Sedan taxeringslinje eller delsträcka avslutats, skall höjdfixpunkt uppsökas och barometerhöjden jämte klockslag och datum antecknas, då detta icke medför större tidsutdräkt.

Samtliga anteckningar, utom de under punkt 2 nämnda, skola göras å därför avsedd plats å arealexteriören.

Å varje arealexteriör skall dels datum antecknas, dels hänvisning göras till den 2-km, där senast omställning skett, såvida ej kontroll vid höjdfixpunkt erhållits å 2-km:n.

Den skenbara förändringen i höjd över havet, som förorsakas av barometerståndets fluktuation, utrönes med hjälp av barografer, placerade på olika platser. Den för varje provyta avlästa höjden kommer att korrigeras å rummet. Då barogrammen endast giva relativa uttryck för ovannämnda fluktuation, är det nödvändigt att observationerna anslutas till höjdfixpunkter, vid såväl begynnelse- som slutpunkten av varje avsnitt, som skall bearbetas. Observationernas värde är beroende av huru lång tid, som förflyter mellan kontrollerna vid höjdfixpunkter. Denna tid bör ej överskrida 2 dygn.

7. Stämplingsinstruktion.

Provstämplingen åsyftar i princip att erhålla en översikt av virkesutfallet vid en viss såsom rationell ansedd beståndsvård. Den är avsedd att lämna ett stöd åt avverkningsberäkningen, men den ersätter icke denna. Huruvida en med provstämplingen överensstämmande avverkning verkligen är lämplig, måste göras till föremål för särskilda överväganden. Sålunda kan provstämplingens resultat böra i den slutliga avverkningsberäkningen modifieras av hänsyn till behovet att ransonera knappa virkestillgångar eller till

omöjligheten att inom erforderlig tid vidtaga föryngringsåtgärder, som betingas av det genom provstämplingen representerade virkets avverkning.

Provstämplingen avser endast att utmärka den avverkning å varje yta, som förrättningsmannen, med hänsyn jämväl till kringliggande bestånd, finner vara ur beståndsvårdssynpunkt önskvärd. Därvid tagas endast sådana områden i betraktande, som kunna överblickas från ytan.

Provstämplingen skall utmärka den avverkning, vars omedelbara utförande anses önskvärd ur beståndsvårdss ynpunkt. Stämplingen utföres med tanke på att avverkningen skall återkomma efter ett visst, för landsdelen bestämt intervall. Huggningsintervallen skall utgöra 6 år.

Provstämplingen utföres, även om virkesutfallet per hektar blir för litet för ekonomisk avverkning. Att en yta nyligen gallrats utgör sålunda ej hinder för provstämpling. Den omständigheten, att å viss yta vissa dimensioner ej anses lämna rotnetto, hindrar ej deras utstämpling. Av sådana förhållanden påkallade korrektioner tillhöra avverkningsberäkningen.

En uttömmande instruktion är icke möjlig utan förutsättes, att varje yta behandlas med avsikt att göra det bästa möjliga av den föreliggande skogliga situationen utan större påverkan av förrättningsmannens sympatier för ett visst skogsbrukssätt eller viss beståndsform. Med en sådan inställning skulle i regel stämplingen komma att medföra bibehållande av beståndskaraktären såväl hos likformiga som olikformiga bestånd.

Vid provstämplingens utförande torde följande riktlinjer förtjäna beaktande.

Huggningsklass A. Stämplingen avser erforderlig komplettering av föregående av-

verkning i avsikt att befordra föryngringsmöjligheterna.

Huggningsklass B. Stämplingen i B:1 avser i likåldriga bestånd enbart förekommande överståndare, som på grund av avstannad tillväxt eller såsom hindrande för ungskogen böra avlägsnas. Hänsyn bör tagas jämväl till behovet av ytterligare fröproduktion. Stämplingen i B:2 utföres i huvudsak efter de grunder, som nedan angives för huggningsklass C.

Huggningsklass C. Stämplingen avser gallring. Huvudregeln är att befordra utvecklingen av välvuxna träd med goda kronor genom uttag av sämre träd och träd med ringa utvecklingsmöjligheter samt alltför dominerande individer. Stor vikt bör läggas vid det kvalitativa urvalet. Det bör observeras, att produktionens uthållighet väsentligen beror på tillräcklig stamförekomst under gallringstidens senare skeden. Kvalitativt goda och välplacerade småstammar sparas; dock bör gallring ske bland småträden, så att de för framtiden avsedda stammarnas utveckling befordras.

I likåldriga bestånd, särskilt av tall och lövträd, få de första gallringarna gärna låggallringskaraktär genom bortrensning av odugliga småstammar. Huggningsformen förskjutes sedan till likformig genomgallring och kan övergå till en mättlig huggning uppifrån. Härigenom nedbringas förrådet utan större produktionsminskning, vilket medför bättre förräntning. Gallringens orientering till de högsta skikten får dock ej bli så utpräglad, att medelhöjden och därmed massaproduktionen sänkes avsevärt.

8. Exempel på bestämning av kantträd
vid cirkelytans utsättande.

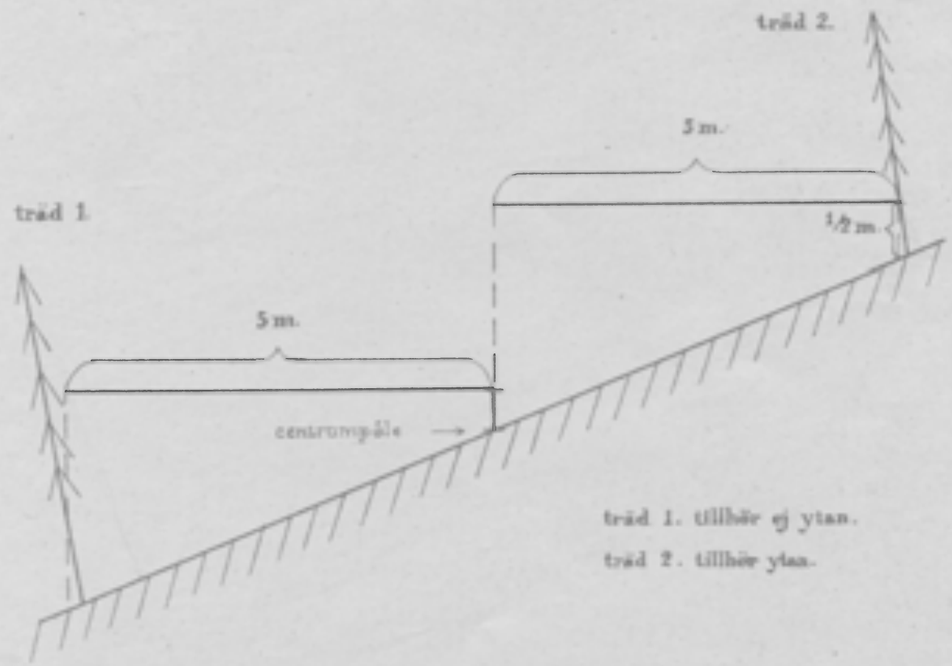

9. Förfarande vid olycksfall.

Vid olycksfall i arbete tillämpas de bestämmelser och förordningar, som enligt lag gälla för olycksfall i arbete.

Varje taxeringslag skall vara försett med av skogsförsöksanstalten tillhandahållen förbandslåda i fullt användbart skick och dessutom skall ett tillräckligt antal s.k. första förband finnas lätt tillgängligt för användning.

Vid inträffat olycksfall skall i första hand föreskrifterna i "Första hjälpen vid olycksfall" tillämpas. Genom lagledarens försorg bör därefter den skadade, för såvitt skadan ej är obetydlig, omedelbart komma under läkarebehandling. Vid eventuell intagning å sjukhus, skall meddelande härom så snart som möjligt lämnas till kontoret.

I samband med intraffat olycksfall skall anmälan härom genast insändas enligt av riksförsäkringsanstalten fastställt "Formulär I till skadeanmälan". Anmälan skall utskrivas i tre exemplar, varav ett exemplar jämte av läkare utfärdat läkarintyg I sändes direkt till Riksförsäkringsanstalten, Stockholm, ett exemplar tillställes riksskogstaxeringen och ett exemplar vederbörande polismyndighet å orten.

Om den skadade ej blivit återställd inom den tid, som angivits å läkarintyg I, skall läkarintyg II angående fortfarande sjukdom begäras och översändas till kontoret för vidare befordran till riksförsäkringsanstalten. Så snart den skadade blivit friskskriven, skall läkarintyg III insändas till kontoret för vidare befordran till riksförsäkringsanstalten.

Transport av den skadade för erhållande av vård, läkarbetyg, läkarvård och läkemedel eller erforderlig vård å sjukvårdsanstalt förskotteras av lagledaren, såvida ej räkning härå insänts direkt till kontoret. Alla dylika utgifter skola verifieras.

För själva olycksfallsdagen utgår dagarvode, och för 1.-35. dagen efter dagen för olycksfallet förskotterar lagledaren eller skogsförsöksanstalten, så länge arbetsoförmågan kvarstår, nedanstående sjukpenning:

fö r tid, under vilken den skadades vård å sjukvårdsanstalt förskotteras av skogsförsöksanstalten, en krona per dag,

för annan tid fyra kronor per dag.

För den händelse det vid olycksfallsersättningens reglerande av riksförsäkringsanstalten skulle visa sig, att den skadade av skogsförsöksanstalten erhållit för liten sjukpenning, kommer skillna den att sedermera utbetalas till den skadade.

För tid efter 35. dagen efter dagen för olycksfallet utgår ersättning enligt olycksfallsförsäkringsla gen. Dylik ersättning utgår dock ej genom lagledaren.

Boniteringstabell för tall och gran inom södra och mellersta Sverige.

Bonitet	Normal produktionsförmåga kbm [1]	Trädslag	Beståndets ålder i år														
			30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100	110	120	130
			Beståndsmedelhöjd i meter														
I	10.5	Tall															
		Gran		13.5	15.7	17.5	19.0	20.4	21.7	22.8	23.8	25.6	27.2	28.5	29.8	31.0	32.0
II	8	Tall	12.2	14.0	15.8	17.3	18.7	20.0	21.2	22.3	23.2	25.0	26.5	27.7	28.7	29.5	30.2
		Gran			12.0	13.9	15.3	16.5	17.6	18.6	19.5	21.3	22.9	24.2	25.3	26.3	27.2
III	6	Tall	9.2	10.9	12.4	13.7	14.9	16.0	17.0	18.0	18.8	20.2	21.4	22.4	23.2	23.9	24.5
		Gran			9.5	11.0	12.3	13.5	14.6	15.6	16.5	18.0	19.3	20.5	21.6	22.5	23.3
IV	4.5	Tall	6.7	8.0	9.3	10.5	11.5	12.5	13.4	14.2	15.0	16.2	17.2	18.0	18.7	19.2	19.6
		Gran					9.7	10.7	11.7	12.6	13.5	15.1	16.4	17.5	18.4	19.2	20.0
V	3.4	Tall	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5	9.4	10.2	10.9	11.6	12.8	13.8	14.6	15.2	15.6	16.0
		Gran							8.8	9.5	10.8	12.4	13.7	15.0	16.0	16.7	17.2
VI	2.5	Tall	2.9	3.7	4.5	5.2	5.9	6.6	7.3	8.0	8.7	9.9	10.9	11.6	12.2	12.6	12.9
		Gran												12.5			
VII	1.8	Tall	1.9	2.4	2.9	3.5	4.1	4.7	5.2	5.8	6.4	7.4	8.3	9.0	9.5	9.8	10.0
		Gran															

[1] Bästa tänkbara utnyttjande av skogsmarkens produktionsförmåga under förutsättning av 100-årig omloppstid (idealproduktion).

Boniteringstabell för tall och gran inom södra och mellersta Sverige.

Bonitet	Normal produktionsförmåga kbm 1)	Trädslag	Beståndets ålder i år															
			30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100	110	120	130	140
			Beståndsmedelhöjd i meter															
.....	10.5	Tall																
		Gran		13.5	15.7	17.5	19.0	20.4	21.7	22.8	23.8	25.6	27.2	28.5	29.8	31.0	32.0	32.7
.....	8	Tall	12.2	14.0	15.8	17.3	18.7	20.0	21.2	22.3	23.2	25.0	26.5	27.7	28.7	29.5	30.2	30.6
		Gran			12.0	13.9	15.3	16.5	17.6	18.6	19.5	21.3	22.9	24.2	25.3	26.3	27.2	28.0
I	6	Tall	9.2	10.9	12.4	13.7	14.9	16.0	17.0	18.0	18.8	20.2	21.4	22.4	23.2	23.9	24.5	24.8
		Gran			9.5	11.0	12.3	13.5	14.6	15.6	16.5	18.0	19.3	20.5	21.6	22.5	23.3	24.0
.....	4.5	Tall	6.7	8.0	9.3	10.5	11.5	12.5	13.4	14.2	15.0	16.2	17.2	18.0	18.7	19.2	19.6	20.0
		Gran					9.7	10.7	11.7	12.6	13.5	15.1	16.4	17.5	18.4	19.2	20.0	20.5
.....	3.4	Tall	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5	9.4	10.2	10.9	11.6	12.8	13.8	14.6	15.2	15.6	16.0	16.3
		Gran							8.8	9.5	10.8	12.4	13.7	15.0	16.0	16.7	17.2	17.5
.....	2.5	Tall	2.9	3.7	4.5	5.2	5.9	6.6	7.3	8.0	8.7	9.9	10.9	11.6	12.2	12.6	12.9	13.1
		Gran												12.5				
I	1.8	Tall	1.9	2.4	2.9	3.5	4.1	4.7	5.2	5.8	6.4	7.4	8.3	9.0	9.5	9.8	10.0	10.2
		Gran																

1) Högsta tänkbara utnyttjande av skogsmarkens produktionsförmåga under förutsättning av 100-årig omloppstid (idealproduktion).

Boniteringstabell för tall och gran inom södra och mellersta Sverige.

Bonitet	Normal produktionsförmåga kbm [1]	Trädslag	Beståndets ålder i år															
			30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	100	110	120	130	140
			Beståndsmedelhöjd i meter															
I	10.5	Tall																
		Gran		13.5	15.7	17.5	19.0	20.4	21.7	22.8	23.8	25.6	27.2	28.5	29.8	31.0	32.0	32.7
II	8	Tall	12.2	14.0	15.8	17.3	18.7	20.0	21.2	22.3	23.2	25.0	26.5	27.7	28.7	29.5	30.2	30.6
		Gran			12.0	13.9	15.3	16.5	17.6	18.6	19.5	21.3	22.9	24.2	25.3	26.3	27.2	28.0
III	6	Tall	9.2	10.9	12.4	13.7	14.9	16.0	17.0	18.0	18.8	20.2	21.4	22.4	23.2	23.9	24.5	24.8
		Gran			9.5	11.0	12.3	13.5	14.6	15.6	16.5	18.0	19.3	20.5	21.6	22.5	23.3	24.0
IV	4.5	Tall	6.7	8.0	9.3	10.5	11.5	12.5	13.4	14.2	15.0	16.2	17.2	18.0	18.7	19.2	19.6	20.0
		Gran					9.7	10.7	11.7	12.6	13.5	15.1	16.4	17.5	18.4	19.2	20.0	20.5
V	3.4	Tall	4.5	5.5	6.5	7.5	8.5	9.4	10.2	10.9	11.6	12.8	13.8	14.6	15.2	15.6	16.0	16.3
		Gran							8.8	9.5	10.8	12.4	13.7	15.0	16.0	16.7	17.2	17.5
VI	2.5	Tall	2.9	3.7	4.5	5.2	5.9	6.6	7.3	8.0	8.7	9.9	10.9	11.6	12.2	12.6	12.9	13.1
		Gran												12.5				
VII	1.8	Tall	1.9	2.4	2.9	3.5	4.1	4.7	5.2	5.8	6.4	7.4	8.3	9.0	9.5	9.8	10.0	10.2
		Gran																

[1] Bästa tänkbara utnyttjande av skogsmarkens produktionsförmåga under förutsättning av 100-årig omloppstid (idealproduktion).

Kvalitetsbedömningen av provträd.

Kvalitetsbedömningen, som skall utföras av provträd i diameterklass 15- och däröver, avser dels att utröna sortimentsutbytet, dels att urskilja vissa olika typer av vår vanliga gran och av lövträden.

A. Bedömningen av sortimentsutbytet skall ske för tall,gran,björk,ek,bok,klibbal,asp, ask,alm och lind och utföres efter de grunder, som finnas angivna i följande av Kungl. skogsstyrelsen utfärdade cirkulär.

Nr 4 A (sågtimmer av barrträd)
" 10 A (-"- -"-björk,klibbal och asp)
" 11aA (möbelfanérvirke av björk)
" 11bA (-"- -"- klibbal och asp)
" 15 A (sågtimmer av ek)tillämpas även för ask,alm och lind
" 16 A (möbelfanérvirke av ek) -"- -"-
" 17 A (sågtimmer av bok)
" 18 A (kubb av björk)
" 19 A (-"- klibbal)
" 21 A (-"- bok)

Bedömningen skall omfatta två stocklängder. Med 1:a stocken avses rotstocken, för vars uttagande lumpning för röta eller dylikt må tänkas ske med högst 1,o m av stammen räknat från stubbhöjd. För fanérvirke får lumpning dock ej ske, och detta sortiment uttages endast från rotstocken.

Redovisningen avser följande sortiment för de olika trädslagen.

Tall och gran: sågtimmer (klass A - D)

Björk och klibbal: fanér, sågtimmer (klass A - C) eller kubb (kvalitet I)

Ek: fanér eller sågtimmer (klass A - C)

Bok: sågtimmer (klass A - C) eller kubb (kvalitet I)

Asp: fanér eller sågtimmer (klass A - C)

Vid bedömningen skall sortimenten graderas i ordning: fanér, sågtimmer, kubb. Kan inget av dessa sortiment erhållas, angives utbytet såsom ved. Som exempel kan nämnas, att en rotstock av björk skall undersökas med avseende på om fanérvirke kan uttagas. Är detta ej förhållandet utrönes om sågtimmer av viss kvalitetsklass kan erhållas, eller om utbytet endast kan erhållas i form av kubb eller måste hänföras till ved. (Ved kan uttagas i 1/2 m:s längder s.k. klamved.)

De i ovan uppräknade cirkulärskrivelser angivna bestämmelserna angående antalet tillåtna kvistar av viss grovlek för sågtimmer av barrträd skall endast tillämpas för stridom klasserna C o.D dessa da kvistar. Om de för ~~vissa~~ klasser, såsom tillåtna angivna kvistarna förekomma i krans, skall detta medföra en nedklassning av sågtimmret till närmast lägre klass. Med krans avses minst fyra kvistar i samma renvarv.

De i cirkulärskrivelserna angivna bestämmelserna för viss kvalitetsklass av sågtimmer utgöra var för sig maximum för varje slag av fel och skälig jämkning måste därför ske, där samtidigt flera fel förekomma. Stock, vilkens ena sida bedömes tillhöra klass A, åsättes icke lägre klass an B, i det fall tekniska fel förekomma å dess andra sida.

B. Redovisning av olika trädtyper för provträd i diameterklass 15- och däröver skall ske i följande avseende:

Av gran skall urskiljas: a) utpräglad kamgranstyp (förkortas kg), b) övriga grantyper (g).

Kamgranarna kännetecknas av att huvudgrenarna i den mellersta delen av kronan äro

Skogsförsöksanstaltens

Boniteringstabell för södra Sverige.

tall ——— gran - - - -

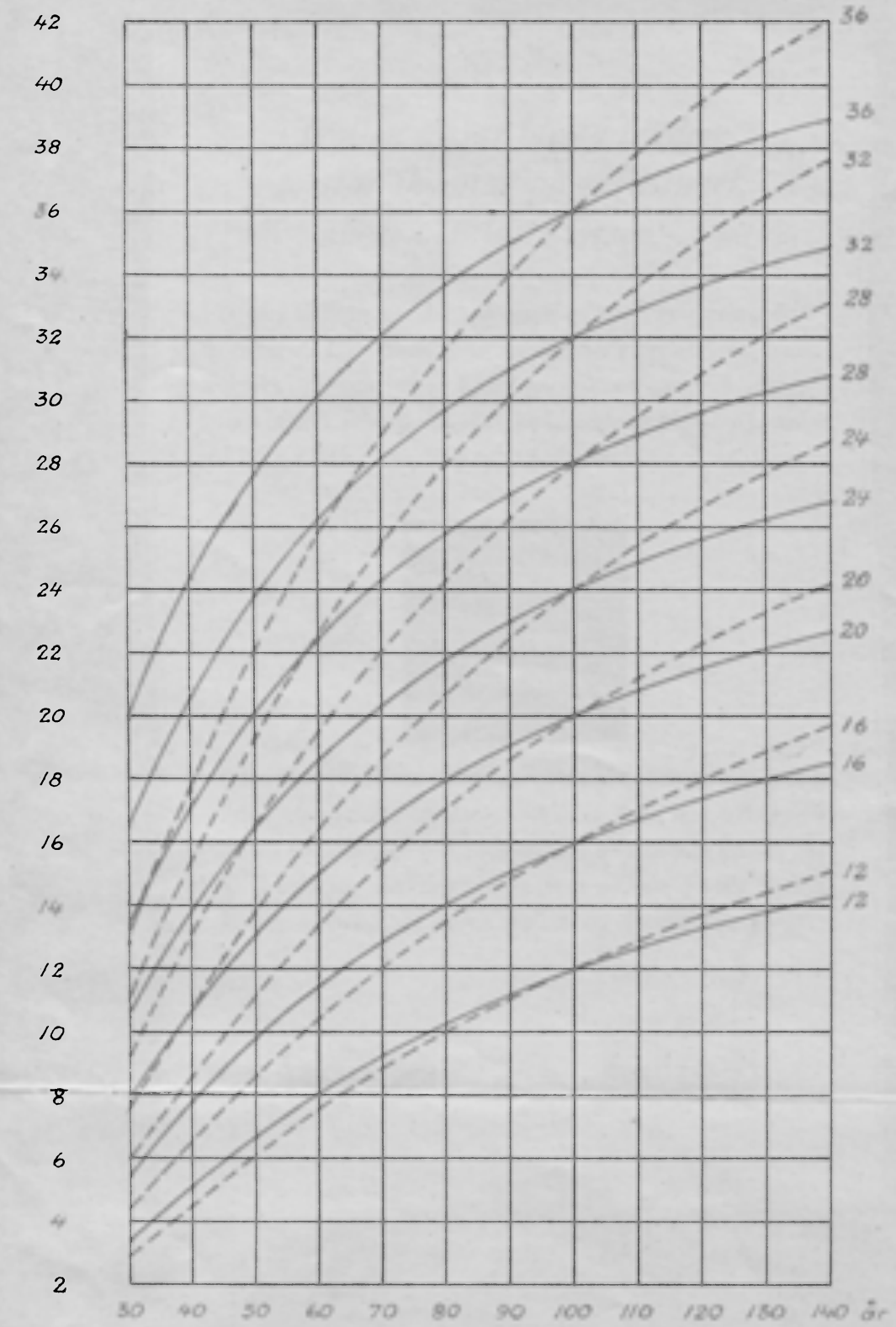

Cirkulärskrivelse 1.

Komplettering av instruktionen.

1. Vid redovisning av skadans art i exteriör 3 skall utpräglade toppskador skiljas från grenskador genom att x i kol. 27 understrykes = x.

2. Redovisning av blockförekomst inom stenbunden övrig mark exempelvis skrevel-lund markeras i anmärkningskolumnen genom att siffrorna 28, 29 eller 30 antecknas i kolumn 33. Dessa siffror hänsyfta då på de grader i vilka blockförekomsten skulle ha redovisats om den varit skogsmark.

3. Å provytebladets bestånd historik skall uppkomsttt alltid bedömas för åldersklasserna 1 a och 1 b.

4. Provyteprotokollets stamlista skall korsas då rökning av träd ej skett såsom å toutmark vid alleträd o.d.

5. Provträdsblankettens not 12 beträffande bedömd ålder skall tillämpas ej blott för rötskadade träd utan även lövträd, där borrspån ej kan erhållas till märgen på grund av trädets hårdhet.

6. Höjd över havet skall angivas även å extra provytor för kontroll av speciella kvalitetsprovträd och ålderrespån.

Experimentfältet den 29 maj 1945

Erik Hagberg

Cirkulärskrivelse nr. 4.

Komplettering av instruktionen.

Betesskador vilka enbart avse underbestånd eller underväxt registreras med det procenttal som skadan kan ansee drabba underbeståndet respektive underväxten. I dylikt fa' antecknas i kolumnen för skadans art alltid förkortningen uv. i kolumn 27; exempelvis uv. x betyder underväxt eller underbestånd toppskadat med det procenttal som angives av kolumnerna 23 - 25.

Experimentalfältet den 13 juni 1945

Erik Hagberg

Cirkulärskrivelse nr. 6.

Komplettering av instruktionen.

För provytor inom lövsbestånd, vilkas slutenhet är så stor att trädens toppar ej kunna urskiljas vid höjdmätningen, göres särskild anteckning härom i provträdsprotokollet. Provträdens bedömda höjder sättas inom parentes.

Mörrum den9 augusti 1945

Erik Hagberg.